

FELNŐTTKÉPZÉSI SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY

1. a) A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MEGNEVEZÉSE

Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató feliratozó

b) SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGNEVEZÉSE

Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató feliratozó

Szakmai programkövetelmény azonosító száma:	SzPk-00065-16-02 4 03 3 /1
Szakmai programkövetelmény érvényessége	2016-11-24

2. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL MEGSZEREZHETŐ KOMPETENCIÁKKAL

új, önálló tevékenység, munkaterületi feladat végezhető el

3. A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MODULRENDSZERŰ

igen

programkövetelmény modul azonosító száma	modul megnevezése
SzPk-00065-16-02 4 03 3 /1 /M-01	Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató specifikus nyelvi és kommunikációs ismeretek
SzPk-00065-16-02 4 03 3 /1 /M-02	Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató specifikus nyelvi és kommunikációs ismeretek a gyakorlatban
SzPk-00065-16-02 4 03 3 /1 /M-03	Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató feliratozás gyakorlata

4. AZ OKJ-BAN SZEREPLŐ AZON SZAKMACSOPORT, AMELYBE A PROGRAMKÖVETELMÉNY BESOROLHATÓ

2 - Szociális szolgáltatások

5. AZ EKKR-HEZ KAPCSOLÓDÓ MAGYAR KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER SZERINTI SZINTJÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA ÉS BESOROLÁSÁRA VONATKOZÓ MEGJELÖLÉSE

4 - szint

6. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG JELLEGÉTŐL FÜGGŐEN A KÉPZÉS MEGKEZDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES BEMENETI FELTÉTELEK

Iskolai előképzettség

gimnáziumi érettségi végzettség

Szakmai előképzettség

a javaslatban szereplő, OKJ szerinti szakmacsoportba tartozó szakképesítés(ek), éspedig

52 223 01 Jelnyelvi tolmács

Egészségügyi alkalmassági követelmények

nem szükséges

Előírt gyakorlati idő

nem szükséges

Egyéb feltételek

szükséges, éspedig:

Megfelelő sebességű (minimum 100-120 leütés/perc) gépírás tudás.

7. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL ELLÁTHATÓ LEGJELLEMZŐBB TEVÉKENYSÉG, VAGY MUNKATERÜLET RÖVID LEÍRÁSA

Hallássérült személyek részére az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében valós idejű feliratozási tevékenység végzése, vagy rögzített felirat elkészítése, az önálló életvitel támogatásának érdekében. Akkor, ha nem biztosított a jelnyelvi tolmács, vagy a jelnyelvi tolmács mellett az érintett személy igényli az írott magyar nyelven történő információ megjelenítését, illetve ha a hallókészüléket használó nagyothalló személyek számára nem megoldható az élő beszéd kihangosítása, a valós idejű feliratozással támogatható a kommunikáció. Feliratozói tevékenysége során az elsajátított feliratozási eszközöket és módszereket legjobb tudása szerint hasznosítja az info-kommunikációs akadálymentesítés érdekében, figyelembe véve a szolgáltatást igénybe vevő célcsoport elvárásait.

8. SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL BETÖLTHETŐ MUNKAKÖR MEGNEVEZÉSE ÉS BESOROLÁSA

FEOR főcsoport megnevezése	FEOR száma	Foglalkozás megnevezése	A szakmai végzettséggel legjellemzőbben ellátható tevékenység, munkaterület
3. Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	3514	Jelnyelvi tolmács	Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató feliratozó

9. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÖSSZÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A képzés "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A képzés "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés összóraszám	125	149
Elméleti képzés idő aránya (%)	18	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	82	

A képzés "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

10. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉT IGAZOLÓ DOKUMENTUM KIADÁSÁNAK FELTÉTELEI

1. a képzés felnőttképzési szerződésben megjelölt óraszámának hetven százalékán való részvétel, és
2. a szakmai záró beszámoló sikeres teljesítése

3.1. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00065-16-02 4 03 3 /1 /M-01
A programkövetelmény modul megnevezése	Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató specifikus nyelvi és kommunikációs ismeretek

3.1.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	10	12
Elméleti képzés idő aránya (%)	90	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	10	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.1.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a feliratozási technika elsajátításához szükséges elméleti tartalmat.	Képes a feliratozás, mint akadálymentesítési szolgáltatás elméleti ismereteinek a célcsoportról megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására.	Törekszik megszerzett tudásának bővítésére, rendszerezésére.	Felelősséget érez az egyenlő esélyű hozzáférés és a "Semmit rólunk nélkülünk" elv megvalósulásáért.
Ismeri a kommunikációs akadálymentesítés területén elérhető szolgáltatásokat, valamint a kommunikációs akadálymentesítést igénybevevők körét.	Képes az adott témakörhöz tartozó tudás alkalmazására.	Nyitott az akadálymentesítési szolgáltatásokkal és a célcsoporttal kapcsolatos új ismeretek, innovációk iránt.	Képviseli az esélyegyenlőség szemléletét.
Ismeri feliratozást igénybe vevők körét, elvárásait a szolgáltatás célját, típusait és indokoltságát.	Képes a feliratozás felhasználási területeinek és típusainak célcsoport specifikus megkülönböztetésére.	Célcsoport - érzékenység.	

Ismeri a hallássérült személyek által használt segédeszközöket és kommunikációs stratégiákat.	Képes a megfelelő eszközök és stratégiák kiválasztására.	Személyközpontú megoldásokra törekszik.	Önállóan beazonosítja a szükséges kommunikációs stratégiát.
Ismeri a feliratozó hatáskörébe tartozó feladatokat, az etikai alapelveket, felhasználási jogokat.	Képes az adott feladat megtervezésére, a szükséges módszerek és eszközök kiválasztására, a megismert alapelvek alkalmazásával.	Elfogadja és hitelesen közvetíti az etikai és jogi normákat.	Tudatosan vállalja a hatáskörébe tartozó feladatok etikai és jogi normáit.

A tervezett képzés munkaerő-piaci relevanciája

Az ENSZ a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv című dokumentum 9. cikkében nyilatkozik az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának ügyéről. Az Egyezményt 2007. július 20-án ratifikálta Magyarország. Ezen elvek mindennapi, életvitelszerű megvalósulásához, a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréshez szükség van az ismeretátadásra, szemléletformálásra, a szolgáltatások körének szélesítésére, szakemberek képzésére. Így érhető el, hogy egyre szélesebb körben tudják igénybe venni a fogyatékos emberek a különböző ellátásokat, ne szenvedjenek hátrányt a foglalkoztatásban, az oktatásban, a kulturális és sportéletben. Az információ hiányból fakadóan különösen hátrányban vannak a siket és hallássérült személyek, akik az elhangzott információkat egyáltalán nem, vagy nem teljes mértékben tudják követni. A kommunikációs akadálymentesítés egyik legfontosabb eszközét jelentheti számukra a jelnyelvi tolmácsolás mellett a feliratozás. Napjainkban terjedőben van az alkalmazása - nemcsak a televízió műsorok egyre szélesebb köre válik így hozzáférhetővé a siket és nagyothalló személyek számára, hanem egyre több színházban, előadások, iskolarendszerű és tanfolyami képzések stb. során is megvalósul az akadálymentesítés ezen formája. Jelenleg azonban igen kevesen művelik minőségi színvonalon ezt a szakmát. A jelnyelvi tolmácsok ilyen irányú továbbképzésével még hitelesebbé válhat a siket és hallássérült személyek kommunikációjának támogatása. A képzés során a feliratozó segítők alkalmassá válnak az élő kommunikációs helyzetekben elhangzó magyar beszéd írott formában történő szimultán átalakítására és elektronikus megjelenítésére, elsajátítják az info-kommunikációs akadálymentesítés céljából biztosított valós idejű feliratozás és az előre elkészíthető feliratok készítéséhez, szerkesztéséhez szükséges nyelvi, szöveg és technikai ismereteket.

3.2. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00065-16-02 4 03 3 /1 /M-02
A programkövetelmény modul megnevezése	Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató specifikus nyelvi és kommunikációs ismeretek a gyakorlatban

3.2.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	25	30
Elméleti képzés idő aránya (%)	20	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	80	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.2.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a lényegkiemelés elveit.	Képes elkülöníteni a lényeges és lényegtelen elemeket a hangzó szövegben.	Törekszik a legpontosabb információ átadásra.	Felelősséget vállal az információk minél hitelesebb átadásáért.
Ismeri a hangzó szöveg tömörítésének elveit, a szövegkohéziós elemeket.	Képes a szöveg szerkezetének és a szövegkohéziós elemeknek felismerésére, a hangzó szöveg írásbeli tömörítésére.		
Ismeri a magyar helyesírási és nyelvhelyességi szabályokat.	Képes az írásbeli szövegalkotás során a magyar helyesírási és nyelvhelyességi szabályokat alkalmazni.	A szakma és a minőségi munkavégzés iránt elkötelezett.	Önállóan végzi munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett.

Ismeri a hangzó szöveg szöveghű írásbeli megjelenítésének szabályait.	Képes a hangzó szöveg szöveghű írásbeli megjelenítésére, különös tekintettel a központosásra, rövidítésekre, idegen nevekre.	Törekszik a hangzó szöveg hiteles közvetítésére.	Kialakul a felelősségtudat és megjelenik az önkontroll az elvégzett munka értékelésében.
Ismeri a feladat specifikus eszköztárakat.	Képes az írásbeli szövegben a fontosabb jelentéssel bíró non-verbális és vokális elemek érzékeltesítésére.	Elkötelezett a hiteles saját véleményét mellőző információ átadás iránt.	Felelősséget érez és vállal az információk minél teljesebb körű megjelenítéséért.
Ismeri a könnyen érthető kommunikáció alapelveit és felhasználási területeit.	Képes célcsoport specifikusan alkalmazni a könnyen érthető kommunikációs technika egyes eszköztárait.	Rugalmasan és a helyzetnek megfelelően alkalmazkodik a célcsoport igényeihez.	A lehetőségek figyelembe vételével tudatosan választ eszközt és módszert.

A tervezett képzés munkaerő-piaci relevanciája

Az ENSZ a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv című dokumentum 9. cikkében nyilatkozik az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának ügyéről. Az Egyezményt 2007. július 20-án ratifikálta Magyarország. Ezen elvek mindennapi, életvitelszerű megvalósulásához, a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréshez szükség van az ismeretátadásra, szemléletformálásra, a szolgáltatások körének szélesítésére, szakemberek képzésére. Így érhető el, hogy egyre szélesebb körben tudják igénybe venni a fogyatékos emberek a különböző ellátásokat, ne szenvedjenek hátrányt a foglalkoztatásban, az oktatásban, a kulturális és sportéletben. Az információ hiányból fakadóan különösen hátrányban vannak a siket és hallássérült személyek, akik az elhangzott információkat egyáltalán nem, vagy nem teljes mértékben tudják követni. A kommunikációs akadálymentesítés egyik legfontosabb eszközét jelentheti számukra a jelnyelvi tolmácsolás mellett a feliratozás. Napjainkban terjedőben van az alkalmazása - nemcsak a televízió műsorok egyre szélesebb köre válik így hozzáférhetővé a siket és nagyothalló személyek számára, hanem egyre több színházban, előadások, iskolarendszerű és tanfolyami képzések stb. során is megvalósul az akadálymentesítés ezen formája. Jelenleg azonban igen kevesen művelik minőségi színvonalon ezt a szakmát. A jelnyelvi tolmácsok ilyen irányú továbbképzésével még hitelesebbé válhat a siket és hallássérült személyek kommunikációjának támogatása. A képzés során a feliratozó segítők alkalmassá válnak az élő kommunikációs helyzetekben elhangzó magyar beszéd írott formában történő szimultán átalakítására és elektronikus megjelenítésére, elsajátítják az info-kommunikációs akadálymentesítés céljából biztosított valós idejű feliratozás és az előre elkészíthető feliratok készítéséhez, szerkesztéséhez szükséges nyelvi, szöveg és technikai ismereteket.

3.3. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00065-16-02 4 03 3 /1 /M-03
A programkövetelmény modul megnevezése	Siket és nagyothalló személyek kommunikációját támogató feliratozás gyakorlata

3.3.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	90	107
Elméleti képzés idő aránya (%)	10	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	90	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.3.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Rendelkezik a feliratozás technikai előkészítéséhez szükséges ismeretekkel.	Képes a megfelelő technikai háttér alkalmazására, saját billentyűkombinációk kialakítására, predikatív szövegbevitel használatára.	Nyitott új megoldások alkalmazására, új ismeretek megszerzésére.	Újszerű és összetett feladat esetén is önálló a munkavégzésben és felelősségvállalásban.
Ismeri a feliratozás formai és szakmai követelményeit, munkavédelmi ismereteket, a feliratozóra vonatkozó etikai elveket.	Képes a felirattal, szövegszerkesztéssel kapcsolatos formai és szakmai elvárásokat alkalmazni.	Elfogadja és hitelesen közvetíti a feliratozóra vonatkozó etikai és szakmai elveket.	Felelősséget érez az általa végzett feladat eredményességéért. Képviseli az egyenlő esélyű hozzáférés, és a "Semmit rólunk nélkülünk" elvek megvalósulását.
Ismeri a gépírás technikáját.	Biztonsággal tudja lejegyezni a normál sebességű élő beszédet.	Nyitott a folyamatos önképzésre.	

Ismeri a normál sebességű élő beszéd nyelvi átalakításának megoldási módszereit.	Képes akár hosszabb, élő beszéd feliratozására a megszerzett tudásainak köszönhetően.	Törekszik a minél professzionálisabb megoldásokra, szemléletmódjának bővítésére.	A saját munkatevékenysége során beépül a folyamatokba az önkontroll és a rendszeres önreflexió.
Felkészült a feliratozási szituációk különféle eljárás módjaira.	Képes a feliratozási szituáció elemzésére, az ügyfelek igényeire és a várható szövegre való felkészülésre. Képes a feliratozási tevékenységet a gyakorlatban folyamatosan végezni, a problémákat kiküszöbölni.	Viselkedése empátikus, elfogadó és az esetleges problémák megoldására törekszik.	Együttműködés és felelősség jellemzi mind a célcsoport mind a munkatársak irányába. Új gyakorlati megoldásokat kezdeményez.
Ismeri az előre elkészíthető feliratok típusait, felhasználási területeit, technikáit.	Képes legalább egy felirat készítő programot felhasználói szinten kezelni, feliratot létrehozni.	Nyitott az innovációs technológiák megismerésére.	Munkáját a szakterületre vonatkozó valamint az általánosságban érvényes és hatályos jogi és nem jogi normák figyelembe vételével végzi.

A tervezett képzés munkaerő-piaci relevanciája

Az ENSZ a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv című dokumentum 9. cikkében nyilatkozik az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának ügyéről. Az Egyezményt 2007. július 20-án ratifikálta Magyarország. Ezen elvek mindennapi, életvitelszerű megvalósulásához, a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréshez szükség van az ismeretátadásra, szemléletformálásra, a szolgáltatások körének szélesítésére, szakemberek képzésére. Így érhető el, hogy egyre szélesebb körben tudják igénybe venni a fogyatékos emberek a különböző ellátásokat, ne szenvedjenek hátrányt a foglalkoztatásban, az oktatásban, a kulturális és sportéletben. Az információ hiányból fakadóan különösen hátrányban vannak a siket és hallássérült személyek, akik az elhangzott információkat egyáltalán nem, vagy nem teljes mértékben tudják követni. A kommunikációs akadálymentesítés egyik legfontosabb eszközét jelentheti számukra a jelnyelvi tolmácsolás mellett a feliratozás. Napjainkban terjedőben van az alkalmazása - nemcsak a televízió műsorok egyre szélesebb köre válik így hozzáférhetővé a siket és nagyothalló személyek számára, hanem egyre több színházban, előadások, iskolarendszerű és tanfolyami képzések stb. során is megvalósul az akadálymentesítés ezen formája. Jelenleg azonban igen kevesen művelik minőségi színvonalon ezt a szakmát. A jelnyelvi tolmácsok ilyen irányú továbbképzésével még hitelesebbé válhat a siket és hallássérült személyek kommunikációjának támogatása. A képzés során a feliratozó segítők alkalmassá válnak az élő kommunikációs helyzetekben elhangzó magyar beszéd írott formában történő szimultán átalakítására és elektronikus megjelenítésére, elsajátítják az info-kommunikációs akadálymentesítés céljából biztosított valós idejű feliratozás és az előre elkészíthető feliratok készítéséhez, szerkesztéséhez szükséges nyelvi, szöveg és technikai ismereteket.